

ЛОГІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В БУДІВНИЦТВІ

LOGISTICS SUPPORT OF PRODUCTION ACTIVITY IN CONSTRUCTION

Богінська Людмила Олексіївна, к.е.н., ст. викладач кафедри
будівельного виробництва, Сумський національний аграрний університет,
e-mail: luda341@rambler.ru, ORCID 0000-0001-8635-7980

Boginska L.O., Ph.D., senior Lecturer of the Department of Construction
Production, Sumy National Agrarian University

***Анотація.** У статті розглядаються особливості напрямків розвитку логістики в будівництві України в сучасних умовах господарювання. Логістичні процеси, підпорядковуючись досягненню основних цілей підприємства, не є самостійною сферою діяльності, але здатні суттєво вплинути на організацію виробництва підприємства. Логістика вимагає реалізації послідовних і розгорнутих в просторі й часі заходів, які одночасно є сукупністю необхідних соціально-економічних, організаційно-технічних, інформаційних, правових, кадрових та інших передумов повноцінного функціонування виробничих структур.*

Метою статті є осмислення теоретичних положень і вироблення практичних рекомендацій щодо логістичного забезпечення виробничої діяльності в будівництві.

Дослідження спирається на фундаментальність праць вітчизняних і зарубіжних вчених в області логістики. Методологічною основою стала модель, яка дає загальне уявлення про якість логістичних операцій.

У статті знайшов обґрунтування наступний висновок: логістична діяльність, здійснюючи управління основними і супутніми потоками, спрямована на оптимізацію поставок ресурсів підприємству. Ефективність логістичного забезпечення діяльності будівельного підприємства виступає як сукупний результат, який враховує: доставку потрібних (замовлених) матеріалів нормативної якості; забезпечення ресурсами в необхідній кількості; в конкретно визначений час; в призначену точку і з мінімально понесеними витратами. Пріоритетним стає вирішення проблеми якості логістичного процесу, що відноситься до його здатності задовольнити замовлені постачальницькі послуги та ступінь відповідності очікуванням споживача (будівельної організації).

***Ключові слова:** розвиток логістики, будівельна діяльність.*

***Abstract.** The article considers the peculiarities of the directions of logistics development in the construction of Ukraine in modern economic conditions. Logistics processes, subject to the achievement of the main goals of the enterprise, are not an*

independent field of activity, but can significantly affect the organization of production of the enterprise. Logistics requires the implementation of consistent and expanded in space and time activities, which are simultaneously a set of necessary socio-economic, organizational, technical, informational, legal, personnel and other prerequisites for the proper functioning of production structures.

The purpose of the article is to comprehend the theoretical provisions and develop practical recommendations for logistics of production activities in construction.

The study is based on the fundamentals of the work of domestic and foreign scientists in the field of logistics. The methodological basis was a model that gives a general idea of the quality of logistics operations.

The article concludes the following conclusion: logistics activities, managing the main and related flows, aimed at optimizing the supply of resources to the enterprise. The efficiency of logistical support of the construction company is a cumulative result, which takes into account: delivery of the required (ordered) materials of regulatory quality; providing resources in the required amount; at a specific time; to the appointed point and with the minimum incurred expenses. The priority is to solve the problem of quality of the logistics process, which relates to its ability to meet the ordered supplier services and the degree of compliance with the expectations of the consumer (construction organization).

Key words: *development of logistics, construction activity.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Не викликає заперечень той факт, що якість організації робіт усього будівельного циклу повинна відповідати світовим стандартам та критеріям. Цього неможливо досягти без логістичного забезпечення будівельної діяльності.

Однак будівельний сектор економіки в ринкових умовах не зміг в необхідній мірі пристосуватися до нових товарно-грошових відносин, важко сприймає процеси комерціалізації. Тому багато вимог та очікувань суспільства залишаються нереалізованими.

Крім того, будівництво виявилось вельми чутливим до загальної економічної кризи і само знаходиться в кризовому стані. І хоча з початком економічних реформ в будівельній галузі намітилися позитивні тенденції, а саме: підвищилася якість і розширився асортимент будівельної продукції та будівельних послуг, застосовуються нові технології і будівельні матеріали, утворився ринок нерухомості, сформувалося конкурентне середовище, проблеми галузі вимагають вирішення на якісно новому організаційно-економічному рівні, використовуючи нові принципи і методи, в тому числі і логістики [1].

Постановка завдання. Метою статті є дослідження логістичного забезпечення виробничої діяльності будівельних підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Положення сучасних процесів організації і управління будівельним виробництвом враховують концептуальні підходи і методи логістики та з успіхом впроваджуються в практику ефективно функціонуючих підприємств. Скорочення циклу виробництва, зменшення виробничих запасів є головною метою логістики.

Логістикою постачання вважається закупівля максимальної кількості матеріальних ресурсів для ведення певного виду діяльності.

Логістика виробництва виступає як пошук додаткових приміщень для зберігання виробничих ресурсів. Логістика підприємства = логістика постачання + логістика виробництва + логістика збуту [5] (рис.1)

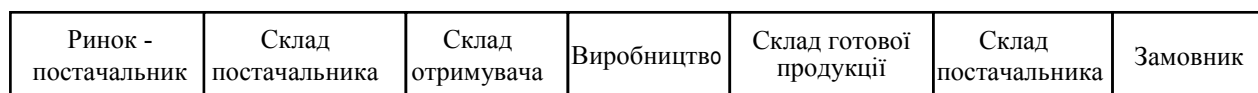

Рис. 1. Логістика підприємства

Логістика будівництва відрізняється своїми специфічними рисами. Логістичний супровід має бути спрямований на весь будівельний цикл - від складання проекту до виходу з продукцією на ринок нерухомості. Логістизація будівельного виробництва створює умови для оптимізації будівельного потоку (рис. 2).

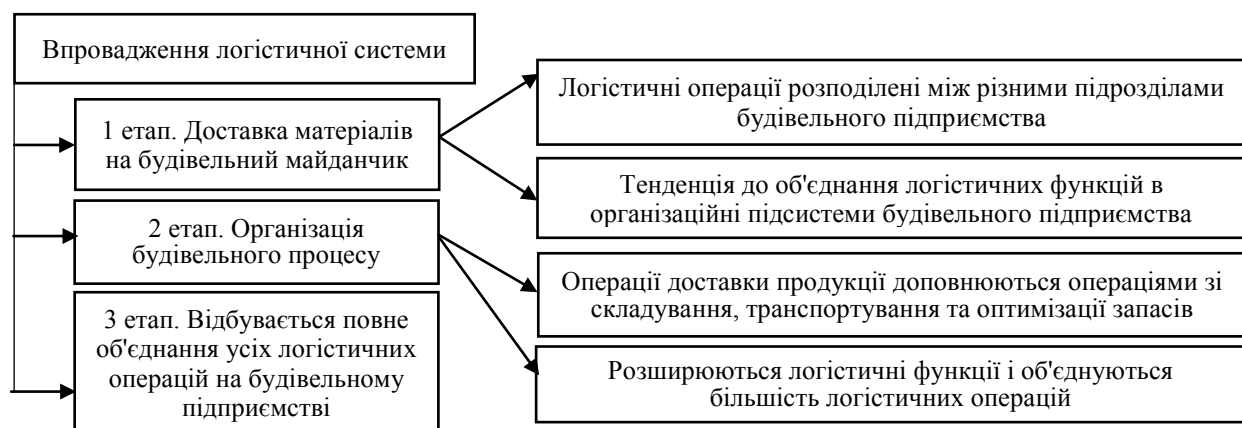

Рис. 2. Впровадження логістичної системи на будівельному підприємстві (* складено автором)

Необхідною і достатньою умовою логістизації є формування потоку, оскільки логістика відображає рух і динамізм економічних процесів. Різноманіття форм руху дозволяє інтерпретувати потік в широких межах, оскільки будь-якими змінами в просторі і в часі є рух. Зміст і структура логістичного забезпечення в будівництві визначається його специфікою. Існують галузеві особливості, які як чинники впливають на логістику будівництва. Доречно зазначити, що протиріччя між потоком і нерухомістю долається відносністю руху - в даній ситуації має місце специфічний логістичний потік, а саме: потік власників чи орендарів цієї нерухомості [2].

На нашу думку, для розвитку логістики будівництва необхідно враховувати наступне:

1. будівельна продукція є багатоаспектною, схильною до активної диверсифікації, виступає як засоби виробництва і предмети споживання в залежності від її використання юридичними та фізичними особами;
2. сутність логістизації будівництва полягає в потоковій концепції;
3. будівельний цикл є логістичною системою, а етапи цього циклу - ланки цієї системи;
4. стосовно будівництва існують складові інфраструктури - виробнича, соціальна, інституціональна;
5. логістика відіграє важливу роль в професіоналізмі персоналу будівельних фірм (підприємств);
6. господарські зв'язки в будівництві є безліччю потоків;
7. елементарним блоком в логістичному забезпеченні є: «постачання - запаси - транспортування - збут»;
8. суб'єкти будівельного комплексу повинні функціонувати як саморегульовані системи на основі взаємозв'язку вхідних і вихідних потоків, для чого пропонується логістична інформаційна мережа;

9. система мережевого планування та управління (СПУ) є моделлю і інструментом логістичного забезпечення будівництва;

10. методичні підходи до оцінки ефективності логістичного забезпечення є багатокритеріальними з енергетичною дією [4].

В умовах кризи багато будівельних компаній шукають шляхи виходу з нього з найменшими для себе втратами. В якості одного з напрямків, що сприяє «виживанню» будівельного підприємства є використання логістики в виробництві (рис.3).

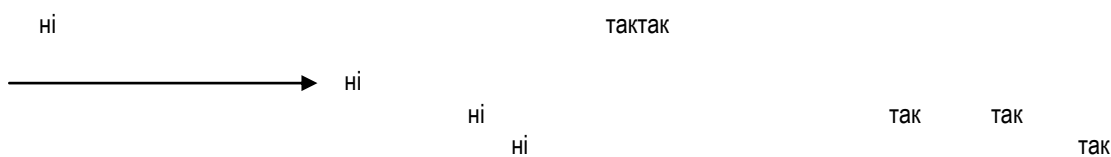

Рис. 3 – Блок-схема алгоритму управління розвитком логістики в будівництві *(розроблено автором)*

Кожен етап (блок) містить ряд процедур. Для прикладу: для першого етапу пропонуються наступні процедури: формування команди, в яку відбираються спеціалісти, що відповідають спеціальним вимогам (аналітичний склад розуму, досвід управлінської діяльності, вміння працювати в команді тощо); попередня підготовка членів команди (вивчення методики проведення аналізу, ознайомлення з результатами оцінки та рівня розвитку логістичних ланцюгів в минулі періоди); побудова дерева цілей розвитку логістичних схем через командні дії; формування стратегії розвитку будівельного виробництва з урахування логістичного супроводу (регіону, підприємства). Таким чином процедури прописані для кожного блоку. Розроблений алгоритм є універсальним і може бути застосований як для управління розвитком будівельної галузі регіону, так і для управління розвитком виробництва будівельного підприємства.

Висновки та пропозиції. Будівництво є системою, що об'єднує сукупність взаємопов'язаних і взаємообумовлених потоків, а саме: потоки інформації, матеріально-технічних і фінансових ресурсів тощо.

Особливість логістики в будівництві пов'язана з тим, що будівельна організація рідко є «господарем» логістичного процесу. Вона розглядається як споживач в логістичних системах. Для будівельної організації велика частина операцій при виконанні логістичних функцій транспортування, складування, управління запасами і закупівлями є допоміжними процесами.

На нашу думку саме в будівельній індустрії логістика здатна показати найбільший ефект, оскільки навіть короточасна перерва в будь-якому будівництві через збій в постачанні може привести до проблем і економічних втрат.

В подальших наших дослідженнях маємо за мету проаналізувати логістичні витрати у складі будівельних кошторисів.

Перелік використаних джерел

1. Богінська Л.О. Визначення стратегії розвитку будівельного підприємства. Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку», випуск 30, Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій, м. Одеса, 2020. С.123-127

2. Кислий В.М., Біловодська О.А., Олефіренко О.М., Соляник О.М. Л 69 Логістика: Теорія та практика: Навч. посіб. – К: Центр учбової літератури, 2010. – 360 с

3. Новопісна К. Управління логістичними витратами на українських підприємствах / К. Новопісна // Схід. – 2011. – № 2 (109). – С. 52–57.

4. Чухрай, Н. Формування ланцюга поставок: питання теорії і практики [Текст]: монографія / Н. Чухрай, О. Гірна. – Львів: «Інтелект-Захід», 2017. – 237 с.

5. Яковлєв А. І. Удосконалення методичних засад управління витратами на промислових підприємствах / А. І. Яковлєв // Економіка. Фінанси. Право. – 2014. – № 7. – С. 17–19.

